

Artikelen

Organisatiegraad van werknemers, 2001

Jo van Cruchten en Rob Kuijpers

Een kwart van alle werknemers in de leeftijdscategorie 15–64 jaar met betaald werk voor tenminste twaalf uur per week was in 2001 lid van een vakbond. Dit verhoudingsgetal wordt organisatiegraad genoemd. Het aantal vrouwelijke vakbondsleden is van 2000 op 2001 met vijfduizend gestegen. Het aantal mannelijke vakbondsleden is met vijftienduizend gedaald. Naar verhouding waren er veel meer ouderen lid van een vakbond dan jongeren. Het aandeel van jongeren (jonger dan 25 jaar) onder de vakbondsleden was bijna 6 procent en onder alle werknemers ruim 13 procent. Van acht van de dertien onderscheiden bedrijfstakken is de organisatiegraad van 2000 op 2001 gedaald. De grootste daling, met 3 procentpunten, vond plaats bij het Onderwijs: van 39 naar 36.

1. Organisatiegraad 2001 gelijk aan 2000

Een kwart van alle werknemers in de leeftijdscategorie 15–64 jaar met betaald werk voor tenminste twaalf uur per week was in 2001 lid van een vakbond. Dit verhoudingsgetal wordt organisatiegraad genoemd. Ook in 2000 bedroeg de organisatiegraad 25 procent. Met die kanttekening dat in 2000 het weegmodel van de Enquête beroepsbevolking (EBB) is gewijzigd. De verandering betreft de opname in het weegmodel van variabele herkomstgroepering in plaats van variabele etniciteit (zie begrippenlijst). De informatie voor verslagjaar 2000 wordt op basis van het oude weegmodel (2000-a) en het nieuwe (2000-b) gepresenteerd. Op basis van het oude weegmodel bedroeg de organisatiegraad 26 procent. Bij vergelijking van de organisatiegraad op één decimaal is deze waarde 25,6 en op grond van het nieuwe weegmodel 25,4. Naast het geringe effect op het totaal niveau heeft de verandering in weegmodel voor veel categorieën geen effect op de organisatiegraad. Het aantal vakbondsleden is van 2000 op 2001 gedaald met 9,5 duizend. Het totaal aantal werknemers van 15–64 jaar en werkzaam voor meer dan twaalf uur per week is gestegen met 172 duizend. Bij deze vergelijking is uitgegaan van het nieuwe weegmodel. Door de aanpassing van het weegmodel is het aantal vakbondsleden in 2000 gedaald met 17,2 duizend en het totaal aantal werknemers met 34,3 duizend.

2. Stijging aantal vrouwelijke vakbondsleden

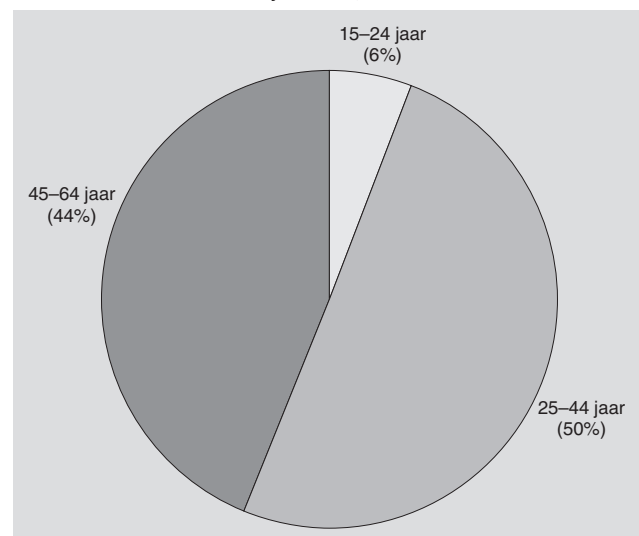
Het aantal vrouwelijke vakbondsleden is van 2000 op 2001 gestegen met vijfduizend. Het aantal mannelijke vakbondsleden is met vijftienduizend gedaald. De organisatiegraad voor mannen is in deze periode afgenomen van 30 procent naar 29 procent, terwijl de organisatiegraad voor de vrouwen gelijk is gebleven: 19 procent. Er zijn verhoudingsgewijs meer mannen dan vrouwen lid van een vakbond. In 2001 bedroeg het aandeel van de mannen onder de vakbondsleden 69 procent, terwijl het aandeel van de mannen onder het totaal aantal werknemers 59 procent bedroeg.

3. Verhoudingsgewijs meer ouderen lid van vakbond

De organisatiegraad bij werknemers in de leeftijdsklasse 45–64 jaar is veel hoger dan bij werknemers jonger dan 25 jaar. De organisatiegraad van de 45-plussers was in 2001 ruim drie maal zo

groot als bij de jongeren (jonger dan 25 jaar), respectievelijk 36 procent en 11 procent. Van werknemers in de leeftijdsklasse 25–44 jaar bedroeg de organisatiegraad 22 procent. De helft van het totaal aantal vakbondsleden viel in deze leeftijdscategorie, terwijl van alle werknemers zelfs 57 procent tot deze leeftijdscategorie behoorde.

1. Vakbondsleden naar leeftijdsklasse, 2001

Verhoudingsgewijs waren er veel meer ouderen lid van een vakbond dan jongeren. Het aandeel van jongeren (jonger dan 25 jaar) onder de vakbondsleden was bijna 6 procent en onder alle werknemers ruim 13 procent. Het aandeel van de ouderen (45 jaar en ouder) onder de vakbondsleden was 44 procent, terwijl hun aandeel onder alle werknemers slechts 30 procent bedroeg.

4. Sterke daling organisatiegraad bedrijfstak Onderwijs

Van acht van de dertien onderscheiden bedrijfstakken is de organisatiegraad van 2000 op 2001 gedaald. De grootste daling vond plaats bij het Onderwijs: van 39 naar 36. De daling bij bedrijfstak Vervoer en communicatie bedroeg ruim 2 procentpunten, maar door afronding op hele aantallen van de organisatiegraad komt deze daling ook uit op 3 procentpunten. De organisatiegraad van de werknemers in de bedrijfstak Handel was met 12 procent het laagst.

Tussen de bedrijfstakken zijn er grote verschillen in organisatiegraad. Zo is bijvoorbeeld bij de Overheid (Openbaar bestuur) en in het Onderwijs de organisatiegraad beduidend hoger dan in de Handel, Horeca en Zakelijke dienstverlening. Ook de organisatiegraad van de werknemers in de bedrijfstak Bouwnijverheid is hoog. Dat er grote verschillen bestaan in organisatiegraad blijkt ook uit de vergelijking op sectorniveau. De organisatiegraad in de Commerciële dienstverlening was in 2001 met 16 procent beduidend lager dan de organisatiegraad van de Industrie en bouwnijverheid en de Niet-commerciële dienstverlening (zie Staat 1).

Staat 1
Organisatiegraad, 2001

	SBI- code	Werk- nemers ¹⁾	Vakbonds- leden ¹⁾	Organisa- tiegraad
		x 1 000		%
Totaal		6 289	1 547	25
Herkomstgroepering ²⁾				
Autochtonen		5 239	1 346	26
Westerse allochtonen		576	118	21
Niet-westerse allochtonen		473	82	17
Landsdeel ²⁾				
Noord		619	223	36
Oost		1 302	330	25
West		2 987	700	23
w.v.				
de 4 grote gemeenten		821	179	22
overige gemeenten		2 166	521	24
Zuid		1 381	294	21
Beroepsniveau ²⁾				
Elementair		467	83	18
Lager		1 590	381	24
Middelbaar		2 380	618	26
Hoger		1 232	319	26
Wetenschappelijk		526	123	23
Onbekend		95	22	24
Werktijden ²⁾				
Regelmatig		3 079	712	23
Onregelmatig		3 207	834	26
w.v.				
nacht en avond		996	338	34
avond		1 497	334	22
weekend overdag		714	162	23
Onbekend		x	x	x
Bedrijfssector ²⁾				
Landbouw en visserij	01-05	84	14	17
Industrie en bouwnijverheid	10-45	1 464	458	31
Commerciële dienstverlening	50-74	2 491	408	16
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	2 120	653	31

¹⁾ Van 15-64 jaar en werkzaam voor meer dan 12 uur per week.

²⁾ Zie begrippenlijst.

Bron: Enquête beroepsbevolking.

5. Lagere organisatiegraad allochtonen

In 2001 was de organisatiegraad van de autochtonen 26 procent, van de westerse allochtonen 21 procent en van de niet-westerse allochtonen 17 procent. Verhoudingsgewijs waren er minder allochtonen lid van een vakbond dan autochtonen. Het aandeel van de allochtonen onder de vakbondsleden was 13 procent en onder alle werknemers bijna 17 procent.

6. Noorden meer georganiseerd

Ook regionaal waren de verschillen in organisatiegraad aanzienlijk. In Friesland was 37 procent van de werknemers lid van een vakbond en ook in Groningen en Drenthe lag de organisatiegraad boven de 30 procent. Daarmee zijn werknemers die in het Noorden van het land wonen meer georganiseerd dan hun collega's elders. Ruim 14 procent van alle vakbondsleden woonde in 2001 in landsdeel Noord, terwijl dit percentage voor alle werknemers slechts 10 procent bedroeg. In 2001 was de organisatiegraad voor landsdeel Noord 36 procent en daarmee ruim anderhalf maal zo groot als bij landsdeel Zuid. Opvallend was de daling van de organisatiegraad in Zeeland, van 33 procent in 2000 naar 27 procent in 2001. Ook de organisatiegraad van provincie Limburg daalde meer dan gemiddeld: van 26 naar 22. De werknemers in de

provincie Noord-Brabant hadden met 21 procent de laagste organisatiegraad.

7. Organizatiegraad hoger bij onregelmatige werktijden

In 2001 was 26 procent van alle werknemers met onregelmatige werktijden lid van een vakbond. Binnen de groep werknemers met onregelmatige werktijden is de organisatiegraad van de werknemers die in de nacht en avond werken het hoogst: 34 procent. De organisatiegraad van werknemers met regelmatige werktijden was 23 procent.

Opvallend, maar ook begrijpelijk, is het verschil in organisatiegraad tussen werknemers met een vaste of flexibele arbeidsrelatie. Werknemers met een vaste arbeidsrelatie waren tweeënehalf maal zo vaak vakbonds lid als werknemers met een flexibele arbeidsrelatie. Verder waren voltijdwerknemers, doorgaans werknemers met een arbeidsduur van 35 uur of meer per week, vaker lid van een vakbond dan deeltijdwerkers.

8. Toelichting

De gegevens die hier gepresenteerd worden, zijn afkomstig uit de Enquête beroepsbevolking (EBB). De EBB is een steekproefon-

derzoek onder personen die in Nederland wonen, met uitzondering van personen in inrichtingen, instellingen en tehuizen (institutionele bevolking). Vanaf oktober 1999 is de methodiek herzien: van een dwarsdoorsnedeonderzoek in een roterend panelonderzoek. Voor de EBB wordt jaarlijks ongeveer één op de honderdveertig mensen van Nederland geïnterviewd. Aan alle personen van 15 jaar en ouder worden vragen gesteld over hun positie op de arbeidsmarkt. Met uitzondering van degenen die opgeven een eigen bedrijf/praktijk te hebben, wordt ook gevraagd naar het lidmaatschap van een vakbond. Aan de personen die lid zijn van een vakbond wordt vervolgens gevraagd van welke vakcentrale men lid is.

Op basis van de EBB wordt informatie samengesteld over achtergrondkenmerken van mensen die lid zijn van een vakbond, zoals: geslacht, herkomstgroepering, leeftijd, opleidingsniveau, beroepsniveau, positie op de arbeidsmarkt, arbeidsduur, arbeidsrelatie, werktijden, bedrijfstak, bedrijfsgrootte en woonprovincie. De belangrijkste informatie uit de EBB is de afleiding van de 'organisatiegraad van werknemers'. De informatie die uit de EBB beschikbaar komt, is veel uitgebreider dan welke ontleend kan worden aan de administraties van de vakbonden.

De belangrijkste bron voor de bepaling van het aantal vakbondsleden is de Statistiek van de Vakbeweging. Deze op de vakbondsadministraties gebaseerde statistiek bestaat uit een tweejaarlijkse structuurtekening en een kwartaalstatistiek. De kwartaalenquête geeft een actueel beeld over de ontwikkeling van het aantal vakbondsleden dat lid is van een vakorganisatie die aangesloten is bij één van de vakcentrales. Het peilmoment is de eerste dag van het kwartaal. De structuurenquête geeft de meest nauwkeurige informatie over het aantal vakbondsleden van alle vakorganisaties naar een aantal kenmerken: geslacht, leeftijd, woonprovincie en, voor zover werkzaam, economische activiteit. De peildatum is 31 maart. De primaire bron voor het totaal aantal vakbondsleden is de structuurenquête, omdat in de cijfers van de kwartaalenquête de bonden ontbreken die niet bij de vakcentrales zijn aangesloten.

De uitkomsten uit de EBB verschillen van de uitkomsten uit de Statistiek van de Vakbeweging. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te geven. In de cijfers van de Statistiek van de Vakbeweging zijn ook de vakbondsleden opgenomen die woonachtig zijn in het buitenland. Deze personen worden niet waargenomen in de Enquête beroepsbevolking (EBB) omdat voor de EBB alleen woonadressen in Nederland worden aangeschreven. De gegevens van de kwartaalenquête en structuurenquête hebben betrekking op een peildatum. De uitkomsten van de EBB betreffen jaargemiddelden. De Statistiek van de Vakbeweging is gebaseerd op administraties van de vakbonden en de EBB-informatie op een steekproef, waarbij rekening moet worden gehouden met steekproeffouten. Doordat de EBB een steekproefonderzoek is, hebben de uitkomsten een onnauwkeurigheidsmarge. Echter, voor de informatie van de organisatiegraad naar de verschillende kenmerken is het verschil in aantal vakbondsleden tussen EBB en de Statistiek van de Vakbeweging niet verstorend.

De gegevens over 2001 van de Statistiek van de Vakbeweging (structuurenquête) zijn gepubliceerd in de Sociaal-economische maandstatistiek van december 2001 (pagina 46–50). Informatie over ledenaantallen van de vakcentrales (kwartaalenquête) wordt elke maand opgenomen in het tabellarisch deel van de Sociaal-economische maandstatistiek (paragraaf 2.9 Vakverenigingen). De uitkomsten van de structuurenquête en kwartaalenquête staan ook in Statline, de elektronische databank van het CBS (www.cbs.nl).

Begrippenlijst

Arbeidsrelatie

Werknemers met een vaste arbeidsrelatie hebben een arbeidscontract dat niet van beperkte duur is én zijn in dienst voor een vast overeengekomen aantal uren. Werknemers met een flexibele arbeidsrelatie hebben een arbeidscontract van beperkte duur

én/of zijn niet voor een vast overeengekomen aantal uren in dienst. Een arbeidscontract van beperkte duur is een contract van korter dan één jaar zonder toezegging van aanstelling in vaste dienst. Voorbeelden van werknemers met een flexibele arbeidsrelatie zijn: uitzendkrachten, oproepkrachten en invalkrachten.

Bedrijfstak / bedrijfssector

Voor de indeling van bedrijven naar bedrijfstak / bedrijfssector wordt de Standaard bedrijfsindeling 1993 (SBI 1993) gebruikt. In deze indeling wordt de economische activiteit van een bedrijf gekenmerkt door het voortgebrachte product, de in het productieproces gebruikte grondstoffen en hulpdiensten plus de aard van het productieproces. Het gaat hierbij niet alleen om activiteiten van het bedrijfsleven, maar ook om activiteiten van niet op winst gerichte instellingen en de overheid. De onderscheiden groepen zijn genummerd met bijbehorende SBI-codes.

Beroepsniveau

Beroep is de verzameling van werkzaamheden en taken, die samen een betrekking vormen. De beroepen zijn ingedeeld op grond van het niveau en de aard van de werkzaamheden volgens de Standaard beroepenclassificatie 1992 (SBC 1992). Veelal worden vijf verschillende beroepsniveaus onderscheiden: elementair, lager, middelbaar, hoger en wetenschappelijk.

Etniciteit

Indeling van personen (in de categorie autochtoon of allochtoon) op basis van de nationaliteit en het geboorteland van de persoon. Autochtonen zijn in Nederland geboren personen met de Nederlandse nationaliteit. Tot de allochtonen worden de personen gerekend die niet de Nederlandse nationaliteit bezitten en de personen die wel de Nederlandse nationaliteit bezitten maar die niet in Nederland zijn geboren. In 1999 is door het CBS een nieuwe definitie van allochtonen vastgesteld omdat nationaliteit vanwege het grote aantal naturalisaties als onderscheidend kenmerk aan betekenis heeft ingeboet. De nieuwe indeling in autochtoon of allochtoon wordt gepresenteerd onder de naam herkomstgroepering.

Georganiseerde

Een georganiseerde is lid van een vakvereniging. Lid van een vakvereniging kunnen zijn personen in loondienst, evenals niet meer of nog niet werkzame personen, zoals geregistreerde werklozen, overige niet werkzame personen behorend tot de beroepsbevolking, gepensioneerden, personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering en dergelijke.

Herkomstgroepering

De herkomstgroepering is een indeling van personen (in de categorie autochtoon of allochtoon) op basis van het geboorteland van henzelf en van hun ouders. Autochtonen zijn personen van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar ze zelf zijn geboren. Tot de allochtonen wordt eenieder gerekend van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen personen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie) en personen die in Nederland zijn geboren (de tweede generatie). De herkomstgroepering wordt bepaald aan de hand van het geboorteland van de persoon zelf of dat van de moeder, tenzij de moeder in Nederland is geboren. In dat geval is gerubriceerd naar het geboorteland van de vader. Naast de nieuwe definitie is een standaardindeling van allochtonen geïntroduceerd waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen westerse en niet-westerse allochtonen. Tot de categorie niet-westerse allochtonen behoren allochtonen uit Turkije, Afrika, Latijns-Amerika (inclusief de Nederlandse Antillen en Aruba) en Azië, met uitzondering van Indonesië en Japan. Tot de categorie westerse allochtonen behoren allochtonen uit Europa, Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië en Japan.

Landsdeel

Bij landsdeel worden de volgende categorieën onderscheiden:

- Noord: Groningen, Friesland, Drenthe;
- Oost: Overijssel, Flevoland, Gelderland;

- West: Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland;
- Zuid: Noord-Brabant, Limburg.

Landsdeel West is onderverdeeld in: de 4 grote gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht) en de overige gemeenten.

Opleidingsniveau

Het behaalde opleidingsniveau is het niveau van de hoogste met succes gevolgde opleiding. De opleidingen zijn ingedeeld naar opleidingsniveau volgens de Standaard onderwijsindeling 1978 (SOI 1978). Het niveau wordt veelal aangeduid met de meest typerende schoolsoort: basisonderwijs, mavo, vbo, havo/vwo, mbo, hbo en wo.

Organisatiegraad

Onder de organisatiegraad van werknemers wordt verstaan het aantal georganiseerde werknemers jonger dan 65 jaar met betaald werk voor tenminste twaalf uur per week in procenten van het totaal aantal werknemers met betaald werk voor tenminste twaalf uur per week.

Vakvereniging

Een vereniging van werknemers die zich ten doel stelt de collectieve en/of individuele belangen van de leden te behartigen bij hun werkgevers of bij instanties die invloed op de arbeidsvoorwaarden uitoefenen. De meeste vakverenigingen zijn aangesloten bij een centrale of overkoepelende organisatie, zoals FNV, CNV, Vakcentrale MHP en de beroepsfederaties. Onder de vakbeweging wordt verstaan alle vakverenigingen samen.

Werktijden

Bij werktijden is een onderscheid gemaakt in regelmatige en onregelmatige werktijden. Onder regelmatige werktijden wordt verstaan: het werken overdag op werkdagen. Bij onregelmatige werktijden is een onderverdeling gemaakt in: werken in de nacht en avond, werken in de avond en werken in het weekend overdag. Alle personen zijn slechts in één van de hierboven genoemde categorieën ingedeeld. Hierbij is de genoemde volgorde aangehouden.

Werkzame personen

Indeling waarbij naast de werkzame beroepsbevolking, personen die ten minste twaalf uur per week werken, ook de personen uit de werkloze beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking die voor één uur of meer per week betaalde arbeid verrichten, zijn opgenomen. Bij werkzame personen worden werknemers en zelfstandigen onderscheiden. Dit onderscheid is gebaseerd op het criterium van het al dan niet dragen van economisch risico. Zelfstandigen zijn mensen die een inkomen verdienen door arbeid te verrichten in het bedrijf of het beroep dat zij zelfstandig uitoefenen. Hiertoe worden ook de meewerkende gezinsleden van zelfstandigen gerekend, tenzij uitdrukkelijk een arbeidsovereenkomst is aangegaan. Tot de zelfstandigen behoren onder andere personen die werkzaam zijn in hun eigen bedrijf/praktijk of in het bedrijf van hun partner of ouders, zelfstandige beroepsbeoefenaars en freelancers. Werknemers daarentegen zijn mensen die arbeid verrichten in loondienst (arbeidscontract) en daarvoor loon of salaris ontvangen.

Tabel 1
De organisatiegraad van werknemers van 15-64 jaar, werkzaam voor meer dan 12 uur per week en lid van een vakorganisatie naar persoonskenmerken, kenmerken van de werkkring en regio

	SBI-code	Organisatiegraad							
		1995	1996	1997	1998	1999	2000-a	2000-b	2001
		%							
Totaal		28	28	28	27	27	26	25	25
Geslacht									
Mannen		34	33	33	32	32	30	30	29
Vrouwen		20	20	20	20	20	19	19	19
Leeftijd									
15-24 jaar		15	13	12	11	12	11	11	11
25-44 jaar		27	26	26	25	24	23	23	22
45-64 jaar		38	39	39	38	39	37	37	36
Opleidingsniveau ¹⁾									
Basisonderwijs		28	28	29	27	26	26	25	23
Mavo		21	21	20	20	20	18	18	18
Vbo		30	30	31	29	30	30	29	29
Havo/vwo		17	16	16	17	16	15	15	14
Mbo		29	28	29	29	29	27	27	26
Hbo		32	31	30	29	29	27	27	26
Wo		26	25	25	22	24	22	22	20
Onbekend		x	x	x	x	x	x	x	x
Arbeidsrelatie ¹⁾									
Vast		30	30	30	29	29	27	27	26
Flexibel		10	11	10	10	10	10	10	10
Arbeidsduur									
12-<20 uur		13	12	13	12	12	12	12	11
20-<35 uur		23	23	23	24	25	24	24	23
35 uur of meer		31	31	30	30	30	28	28	27
Bedrijfstak ¹⁾									
Landbouw en visserij	01-05	17	20	22	18	19	18	18	17
Delfstoffenwinning en industrie	10-37	30	30	31	29	30	29	29	28
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	44	50	49	50	47	47	48	49
Bouwnijverheid	45	41	40	41	40	41	39	39	39
Handel	50-52	13	13	14	14	13	12	13	12
Horeca	55	15	15	17	15	16	14	13	14
Vervoer en communicatie	60-64	43	38	39	38	38	36	36	33
Financiële instellingen	65-67	21	20	19	17	17	15	15	17
Zakelijke dienstverlening	70-74	14	14	14	16	14	14	14	12
Openbaar bestuur	75	46	46	45	44	45	43	43	41
Onderwijs	80	42	44	43	41	43	40	39	36
Gezondheids- en welzijnszorg	85	24	23	24	24	24	25	25	24
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	28	31	26	26	29	26	25	27
Personeel in dienst van huishoudens	95	x	x	x	x	x	x	x	x
Internationale gemeenschapsorganen	99	x	x	x	x	x	x	x	x
Onbekend		x	x	x	x	x	x	x	x
Bedrijfs grootte									
Minder dan 10 werknemers		17	16	15	17	16	14	14	14
10-99 werknemers		25	24	24	23	24	23	23	23
100 of meer werknemers		32	32	32	31	31	29	29	28
Onbekend		20	18	15	15	19	18	18	17
Regio									
Groningen		40	38	38	37	36	35	34	35
Friesland		41	40	38	37	36	39	39	37
Drenthe		38	35	38	37	37	38	38	36
Overijssel		31	31	28	29	30	28	27	25
Flevoland		29	31	30	26	25	25	26	25
Gelderland		28	28	28	27	27	26	26	25
Utrecht		26	24	24	25	23	22	23	23
Noord-Holland		28	26	28	27	27	24	24	25
Zuid-Holland		26	26	25	25	26	24	23	22
Zeeland		39	36	38	33	36	33	33	27
Noord-Brabant		24	23	23	23	23	22	22	21
Limburg		28	28	28	26	28	26	26	22

¹⁾ Zie begrippenlijst.

Bron: Enquête beroepsbevolking.

Tabel 2
Werknemers van 15–64 jaar, werkzaam voor meer dan 12 uur per week en lid van een vakorganisatie naar persoonskenmerken, kenmerken van de werkring en regio

	SBI-code	Vakbondsleden							
		1995	1996	1997	1998	1999	2000-a	2000-b	2001
		<i>x 1 000</i>							
Totaal		1 516	1 512	1 557	1 586	1 639	1 574	1 556	1 547
Geslacht									
Mannen		1 114	1 097	1 119	1 124	1 151	1 088	1 075	1 060
Vrouwen		402	416	438	462	488	485	482	487
Leeftijd									
15–24 jaar		113	94	91	82	98	86	86	87
25–44 jaar		871	862	881	882	867	825	819	780
45–64 jaar		532	557	585	622	673	662	652	679
Opleidingsniveau¹⁾									
Basisonderwijs		126	121	121	119	122	132	132	124
Mavo		81	77	82	88	88	76	75	75
Vbo		245	244	242	235	246	246	242	253
Havo/vwo		47	45	48	54	53	57	56	52
Mbo		603	606	643	649	667	631	625	629
Hbo		303	308	303	321	330	310	307	300
Wo		110	110	118	116	131	120	118	113
Onbekend		x	x	x	x	x	x	x	x
Arbeidsrelatie¹⁾									
Vast		1 468	1 454	1 502	1 527	1 581	1 521	1 502	1 496
Flexibel		48	59	55	59	58	52	54	51
Arbeidsduur									
12–<20 uur		48	47	51	60	64	63	62	64
20–<35 uur		264	278	296	323	350	357	356	363
35 uur of meer		1 204	1 187	1 209	1 203	1 225	1 153	1 138	1 120
Bedrijfstak¹⁾									
Landbouw en visserij	01–05	16	18	18	16	16	17	17	14
Delfstoffenwinning en industrie	10–37	302	301	303	294	302	289	290	279
Energie- en waterleidingbedrijven	40–41	19	20	21	23	17	18	17	16
Bouwnijverheid	45	144	145	155	150	163	156	154	162
Handel	50–52	103	110	115	120	114	115	115	108
Horeca	55	20	20	23	22	26	21	20	23
Vervoer en communicatie	60–64	154	142	146	149	156	147	144	141
Financiële instellingen	65–67	44	43	44	43	47	40	38	46
Zakelijke dienstverlening	70–74	70	77	81	100	96	102	101	90
Openbaar bestuur	75	240	227	232	226	231	206	207	218
Onderwijs	80	166	174	165	175	191	169	164	154
Gezondheids- en welzijnszorg	85	184	173	193	204	213	220	218	218
Cultuur en overige dienstverlening	90–93	48	56	52	55	59	62	59	62
Personeel in dienst van huishoudens	95	x	x	x	x	x	x	x	x
Internationale gemeenschapsorganen	99	x	x	x	x	x	x	x	x
Onbekend		7	x	8	7	7	12	12	13
Bedrijfsgrootte									
Minder dan 10 werknemers		84	78	79	88	97	94	93	92
10–99 werknemers		367	365	372	363	403	417	407	405
100 of meer werknemers		1 020	1 032	1 075	1 103	1 111	1 035	1 029	1 022
Onbekend		45	37	31	31	29	28	28	27
Regio									
Groningen		68	67	69	73	71	71	69	74
Friesland		75	75	75	75	78	82	82	85
Drenthe		57	54	59	61	60	63	62	64
Overijssel		104	108	101	109	116	112	110	106
Flevoland		27	31	31	30	32	31	33	34
Gelderland		176	184	190	189	192	189	189	190
Utrecht		102	99	103	107	102	100	105	109
Noord-Holland		250	233	261	259	273	241	236	254
Zuid-Holland		310	312	309	328	345	324	314	301
Zeeland		45	44	48	44	48	45	44	36
Noord-Brabant		193	193	198	202	208	202	199	196
Limburg		109	111	113	109	114	113	112	98

¹⁾ Zie begrippenlijst.

Bron: Enquête beroepsbevolking.

Tabel 3
Vakbondsleden Enquête beroepsbevolking naar positie op de arbeidsmarkt

	1995	1996	1997	1998	1999	2000-a	2000-b	2001
	<i>x 1 000</i>							
Vakbondsleden van 15 jaar en ouder	1 970	1 961	2 010	2 024	2 085	2 002	1 984	1 966
Vakbondsleden, 15-64 jaar	1 793	1 784	1 818	1 832	1 885	1 814	1 797	1 786
Werkzame personen ¹⁾	1 543	1 538	1 586	1 615	1 667	1 602	1 584	1 577
zelfstandigen	-	-	-	-	-	-	-	-
w.o. meewerkenden	7	5	8	9	6	7	6	6
werknemers	1 536	1 533	1 578	1 606	1 661	1 596	1 578	1 571
w.v.								
voor minder dan 12 uur per week	20	21	21	20	22	22	22	24
voor 12 uur of meer per week	1 516	1 512	1 557	1 586	1 639	1 574	1 556	1 547
Niet werkzaam	249	246	232	217	218	212	213	209
Vakbondsleden, 65 jaar en ouder	177	176	192	192	201	187	187	181
	<i>in % van de bevolking (organisatiegraad)</i>							
Vakbondsleden van 15 jaar en ouder	16	16	16	16	16	16	16	15
Vakbondsleden, 15-64 jaar	17	17	17	17	18	17	17	17
Werkzame personen ¹⁾	23	22	22	22	22	21	20	20
zelfstandigen	-	-	-	-	-	-	-	-
w.o. meewerkenden	4	3	5	6	5	5	5	6
werknemers	26	25	25	24	24	23	23	22
w.v.								
voor minder dan 12 uur per week	3	3	3	3	3	3	3	3
voor 12 uur of meer per week	28	28	28	27	27	26	25	25
Niet werkzaam	7	7	7	7	7	7	7	7
Vakbondsleden, 65 jaar en ouder	9	9	10	10	10	9	9	9

¹⁾ Zie begrippenlijst.

Bron: Enquête beroepsbevolking.